Մանգու�եի Էֆէնտի ամսական 300 նիւսխէ վերլիկով, տարեկան գը յանի, նոթանոպոլ քաղաքին կելնէր ազատ 250, վե ալ թը պաղեզը 125 գրշ. վե թաշրարար իլին բօսթա փարաոը տաթի իչինէ օլարագ, տարեկան գեյրիթի տաղ ազատ 250 ֆ ալթը պաղեզը տաթի 125 գրշ. օլանագ տբը։

Վե պեհերանիսխէսի 40-եր փարանա տա թելանագ տբը։

Մասիսի Էֆէնտի

ՄԻՆԱՏԻՒ

Կանանթին պեհեր սաթը իչին պիրինճի տեֆտատ 3 իքինճի տեֆտատ, 2 վե իչինճիս վե սոյիր տեֆտարին տա 1ի գրշ. ալընանագ տբը։

Մեքթուպ վե սոյիրն, Ոկ-օղլանա Տոդրու-խօջա 467 նիւմերոյա խանէսէ Լեվոնթ Հէրբլոյ թաղխանէսինէ կարապետ Ս. Փանոսեան խմբին կէօնտերիլէնէք տիր։

ՕՐԱԹԵՐԹ ԲՈԼԻԹԻԳԱՅԻ ՎԵ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ՏԷՕՐՏԻՒՆԱՒԻ ՍԷՆԷ ՎԵՏԱՂ ՇԷՎՎԱԼ 10 — 1869 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՀԱՐՇԷՆՊԻՀ — ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՆԿԱ 1870 ՅՈՒՆՎԱՐ 12 — ՆԻՄԷՐՈ 1122

ԻՍԹԱՆԲՈԼ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1869

Սէնէյի հաղբրէ, կէրէք պիւթիւն Էվրոպա վէ կէրէք Թիւրքիա իչին, սահիհէն պիւյիւք պիր թէհլիքէ իլէ պաշլամբը օլուպ, երնէ կէրէք պիւթիւն Էվրոպա վէ կէրէք Թիւրքիա իչին, ճիամէն հիչ նէվինէն, վէ իսմէն կիւեա պէօյիւճէք պիր թէհլիքէ իլէ, խիթամ պուլմուշ տուր։

Խաթէր պիւյիւք օլսուն, խաթէր քիչիւք օլսուն, օլ շէյ քի, Թիւրքիա իչին պիր թէհլիքէ տիր, պիւթիւն Էվրոպա իչին տախի պիր թէհլիքէ օլմուշ օլաճագ տբը, վէ պիւթիւն Էվրոպա, պիր թէհլիքէյէ իլգա օլմագ մէյլիեաթընան նէ զատար ուզագտա պուլունուր իսկ, Թիւրքիանըն թէհլիքէլէրի, հէր նէ սուրէթլի օլուր իսկ օլսուն, ճիամէն, պիւյիւք պիր թէհլիքէ սաեբլամաեաճակլար տբը։

Վէ մատամ քի, պիւթիւն Էվրոպա, խայլիճէ սէնէլլերտէն պէրու, չիմոիքի գատար, մուհարէպէտէն նէֆրէթ կէթիրմէմիշ իսի. իմոի, Թիւրքիա իւղէրինտէ կէօրիւլ կէլէն հէր նէվի թէհլիքէլէր տախի, պունտան էվվէլլերի մալիք օլմուշ օլսուզլարը էհէմմիյէթլէրինի, չիմսի կէրէյի կիպի զայպ իթմիշ սաեբլէրլար։

Էկէր Էվրոպանըն, պիր մուհարէպէ թէհլիքէսինէ տիւշար օլմագլըղա մէյլիեաթը օլմուշ օլսա իսի, սէնէյի հաղբրէնին իպթիտասընտա մէվճուտ օլան ԹԻՒՐՔԻԱ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆ մուարազասը, պիր մուհարէպէ մէյտանէ կէթիրիլմէսի իչին իգթիզա իթտիյինտէն, չօղ զիեատէ էհէմմիյէթլի պիր վէսիլէ իսի։

Ֆագաթ 1869 սէնէսի, սուլհ սէնէսի իսի, չիւնքի, պիր գաչ սէնէ մուգատտէմ, Էվրոպաճա կէօրիւլէն գարբշբզլբզլարը նէթիճէսի օլան հէրարէթ, հէման թէսքին օլմուշ, վէ Էվրոպա տէվլէթլէրի էհալիլերինին էքսէրիսի, մուհարէպէ զօրզուլուզունուն կէօկէսինի տախի կէօրտիւքտէ, տէհշէթէ տիւշար օլմագտա իսի. վէ պագը հիւքմտարլար, քէնտի կիզլի նէյէթլերի իճրասընը, մուհարէպէ բէրտէսի արգասընտա կէօրմէքլիյին, արթըգ բէք կիւճէճ օլմասընը, աչիքճար կէօրմէքտէ իսիլէր։ Վէ իշթէ Ինկիլիզ բօլիթիգասընըն դաւլէպ իտէճէյի սաաթ վուրմուշ օլարագ, պիւթիւն Էվրոպաէր նարը իխթիլալ իլէ թուլթուչտուրաճաղընտան գօրգուլմուշ օլան, մէղքիւր կիւճլիւք, մուդայիրի օլարագ, Էվրոպանըն, ուզուն միւտտէթ տահա սուլհ ու սալահ վէ սէատէթի հալ թարիգինտէ տէվամ իտէճէյինի թէէմին գըլաճագ սուրէթտէ, հալլ իտիլիպ օրթատան գալտըրըլմըշ տբը։

Թիւրքիաէր, վէ ալէլ խուսուս, պիւթիւն Էվրոպաէր, պիւյիւք պիր մախլուլթիէթտէն գուրթարմըշ օլան Բարիս գօնֆէրանսը, պիթտիքտէն սօնրա, թէքրարէն պագըլարընը, հարպ պօրուլարընը էօթտիւրմէլէրինէ սէպէպիյէթ վիրէճէք օլան սայիր պիր մատտէ, էֆքէարը ամմէյի մէշղուլ գըլմաեա պաշլատը։

Պու իքինճի մատտէ, ՊԷԼՃԻԳԱ ԵՐՄԻՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ մատտէսի իտի։

Մէղքիւր մատտէ, ասլէն Ֆրանսաէր վէ Պէլճիգայը, պիրբիր տէմիր եօլ շիրքէթլերինէ բաճի օլան թիճարէթճէ պիր մատտէ իտի իսկ տէ, չօղտան պէրու, Ֆրանսանըն, Պէլճիգայը զապթ իթմէքլիք էֆքէարընտա պուլունմուշ օլտուզունա տայիր, պաղըլարը ինտիտտ աատէթա սահիհլիք քէսպ իթմիշ օլան պիր զանն, իշի գապարթաք, վէ պիր եանտան Պէլճիգալըլար, Ֆրանսաեա գարշը թահրիդ օլմաեա, վէ տիկէր եանտան տախի, Ֆրանսըզլարընը, բէք չաբուք օեանըր օլան թէքէպպիւր տույդուսու, պաշ գալտըրմաեա պաշլատըլար։

Էկէր Ֆրանսանըն, եա պիր մուհարէպէյէ կիրիշմէյէ, վէ եախօտ սահիհէն Պէլճիգաէր զապթ իթմէքլիյէ պիր նիհէթի պուլունմուշ օլսա, մէղքիւր մատտէ տախի, բէք պիւյիւք պիր վէսիլէ օլապիլիր իտի։

Ինկիլթէրրանըն սուլհ բօլիթիգասը, մէղքիւր մատտէյէ տախի միւտախէլէ իյէտի. վէ չիւնքի, Ֆրանսանըն եախօտ Էվրոպանըն, հէր հալտէ մուհարէպէ իթմէքլիյէ նիհէթի օլտուգտա, Ինկիլթէրրանըն միւտախէլէսի, քեամիլէն մուվաֆֆագըյէթի պուլմազ իտի, իմոի, մէղքիւր մատտէնին տախի, սուրէթի հատէնէտ թէսվիեէրէզլիր օլմասը, պիւթիւն Էվրոպանըն, սուլհ ու սալահընը պագասընա խահիշկիր պուլունմուշ օլմասընը, պիր զաթ տահա թատտիդ իթմիշ օլտու։

Պունուն արգասընտան կէլտի, յունիս աեբնտա վուգու պուլան ԲԱՐԻՍ ԳԱՐԸՇԸԳԼԸԳԼԱՐԸ։

Բարիս շէհրի, Էվրոպանըն եիւրէյի մագամընտա պուլունտուզունտան, շէհրի մէզպուրտա կէօրիւլէն պօզուքլուք, Էվրոպանըն թէքմիլ վիւճուտինի պօզապիլիր իտի - իմոի, Էվրոպանըն ասայիշի հալինէ գարշը, պու տախի պիւյիւճէք պիր թէհլիքէ սաեբլապիլիր իտի։

Պա խուսուս քի, մէղքիւր գարբշբքբքտան ասըլ մագսատ, իմբէրաթօր Նապօլէոն հաղրէթլէրինին թախթընը տէվիրմէյէ չալըշմազլըքտան խպարէթ պուլունմագտա իտի. օլ թախթը քի, անըն իպդասը իչին, պիւթիւն Էվրոպա, պունճա ֆէտաքէարլըքլար իթտիքտէն սօնրա, քէնտի ֆէտաքէարլըգլարընըն միւքեաֆաթընը ալմաեա պէքլէմէքտէ իսի։

Ֆագաթ պաշգա տէֆալար, իմբէրաթօր հաղրէթլէրինի, իլանը հարպ իթմէյէ մէճպուր դրլան օլ թարզ գարբշբզլբզլար, պու տէֆա տախի, էօյլէ պիր նէթիճէ հասուլէ կէթիրէմէտիլէր. վէ պիզճ 1869 սէնէսինին, հէփսինտէն զիեատէ շաեանը զիքր օլան հալի, մէղքիւր գարբշբզլբզլը, հիչ պիր ասճընաճագ նէթիճէտէ գարար գըլամաբզ, քէնտի քէնտինէ թէսքին, վէ ասայիշի հալին-եէնիտէն իպգա գըլընմըշ օլմասը տբը։

Պու խուսուս Էվրոպա բօլիթիգասընճա, եէնի վէ խայրըլը պիր թարիգ պաշլանկըճը օլմուշ տուր։

Պիւթիւն Էվրոպաեր, պիր գաչ տէֆա թէմէլլինտէն սարսընը, վէ նիչէ գանը մուհարէպէլէրէ սէպէպիյէթ վէրմիշ օլան Փարիս, սուլհ ու սալահընը տէվամինի պտղը գըլաճագ թէէմինաթլար կէօսթէրմիշ օլան Լօնտրա շէհրի իլէ պիրլէշմիշ իտի. վէ Ֆէտատրիշէլիր, Փարիսին էսքի հալտէն չըգմըշ օլուպ, էհալիսինին էքսէրիսի քէնտուլերի գարշը պուլունմուշ օլտուզունու կէօրէրէք, քէնտի քէնտիլերինէ, եէրլերինտէ օթուրտուլար, վէ իմբէրաթօր հաղրէթլերինի թախթատան տէվիրմէք նէյէթինտէ, եախօտ օլ նիյէթէ մէյեալ պուլունմագտա օլանլար, միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին, իմբէրաթօրիչա հաղրէթլերի իլէ վէ մահէթինտէ քիմսէ օլմադըգընը, գարբշբզլբզընը էն սըճագ վաղթինտէ, պիր աչըգ արապա իլէ, էհալիսինին իչինտէ տօլաշտըգընը կէօրտիւքտէ, «Վիվ լ'Ամբրիէր», պաղըրմաեա պաշլատըլար։

Իմոի, արթըք Բարիս վէ պիւթիւն Ֆրանսա էհալիսինին, Ինկիլիզլէր կիպի, նիհայէթ իւլ էմր, ասայիշի հալէ խալէլ կէթիրմէքտիզին սէրպէսիյէթլէրէ մալիք օլապիլէճէյինի իսպաթ իթմիշ օլսուզունտան, իտարէճէ սէրպէսիյէթլէրին գաբուլարագ աչըլար, վէ իմբէրաթօրուն վազ իյլէմիշ օլտուզու ՍԷՆԱԹԻՍ ԳՕՆՍԻԼԻԹ, Ֆրանսըզլար իչին էօյլէ պիր թարիգ տչմըշ տբը քի, ասայիշի հալին տէվամի իլէ, մէղքիւր թարիգտէ պիթթէճարիճ իլէրի վարարագ, ազ վագըթտան, Ինկիլիզլէրինքինտէն բէք տէ աշաղը գալմահարագ, սէրպէսթ պիր խարէյէ մալիք օլապիլէճէքլէր տիր։

Սէնէյի հաղբրէնին պիւյիւք վաղտալարընտան պիրիսի տախի, ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ՆԱՊՕԼԷՕՆՈՒՆ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ օլմուշ տուր։

Պիր էյեամ, միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին վէֆաթ իթմէսի իլէ, հալը հաղբրին պօզուլաճաղը զօրզուսու, էզհանը ամմէյի աիւշարը տէհշէթ իյլէտի իսկ տէ, կէրէք Ֆրանսանըն վէ կէրէք պիւթիւն Էվրոպանըն ասայիշի հալի տէվամի իչին, սօն տէրէճէտէ էլզէմիյէթտէն օլան, միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին էօմրիւ, ազ վագըթտան, թէէհլիքէտէն գուրթուլարագ, թէքրարէն հէր քէսին զիհնի բահաթլանմըշ, վէ գալպի թէսքին օլմուշ տուր։

Պունուն արգասընտան եէթիշտի, ՏԱԼՄԱՑԻԱ ԻՍԵԱՆՆ, քի էվվէլ էմիրտէ հիչ պիր իշ եէրինէ գօնուլմատը իսկ տէ, սօնրատան հէմ քէսգի շիտտէթ իյլէմիշ վէ հէմտէ պաղը պիւյիւք վէ քիչիւք հիւքիմէթլերին իչտէ 'մէտխալի պուլունտուզլարընա տայիր, տատէթտէն պուլունան սուլի զաննլար, մէյտանա չըգմըշ օլտուզունտան, թաղրեաթը իլէ, մէղքիւր խեանըն էհէմմիյէթի տախի պէյիւմիւշ օլտու։

Նասըլ քի մալիւմ տիւր, Ավսթրիա տէվլէթի, հիյնի հաճէթտէ մէյտանը մուհարէպէտէ 'պուլունտուրմադ իւզրէ, Ավսթրիա մէմալիքինտէ պուլունան քեաֆիյէի էհալիլերտէն, մուհաֆըզ ասքերի եազմագլըղա տայիր պիր գանուն թէրթիպ վէ անըն իճրասընա միւպաշէրէթ իյլէտի։

Մէղքիւր ասաքիր, մուհարէպէ վուգուինտէ, սիլահ թահթընա չըղըբլըբ իճապ իտէն մահէլլէ կէօնտերիլէճէք իտի. հալ պու քի, Տալմացիալըլարընը, քէնտի պուլունտուզլարը եէրտէն պաշգա, հիչ պիր եէրտէ մուհարէպէ իթմէքլիյէ պօրճլու պուլունմաեաճագլարընա տայիր, էսկի պիր իմթիեազլարը պուլունմուշ օլտուզունտան, ֆէրմանը իմբէրաթօրիյի գապուլ իթմէյիպ խեան պանտէրասընը քիչատ իյլէտիլէր։

Տիկէր եանտան, Ավսթրիա հիւքիմէթի, հիւքիմէթլէր իչին մուգիբը պիր հալ սաեբլան, վէ մէմալիքին պիր գըսմընտա պիր տիւրլիւ, վէ տիկէր գըսմընտա տախի պաշգա տիւրլիւ նիզամ վազ իթմէքլիքտէն իպարէթ օլան բօլիթիգա թարիգինի թէճվիզ իթմէք խթէմէտիկինտէն, վէ ալէլ խուսուս, սիլահլա օլան մուգավէմէթին ճէզասընը վիրմէքլիյի, վազիֆէյի մութլագասընտան ատտա իտէրէք, խեանէ չըղանլարա գարշը, ասաքիր սէվգ իյլէտի, հալ պու քի, տէր հալ միդտարի քիֆայէտէ պիր գուվվէթ չըղարբլամատրգընտան, զօրպալըդ քէսգի գուվվէթ իյլէտի, վէ նիհայէթինտէ, լազըմ օլան ասաքիրին եէթիչտիրիլմէսի իլէ, զօրպալար եէնիլմէյէ եիւզթութտուլար իսկ տէ, օլվաղըթ տախի, գըշըն շիտտէթի, քէնտիլէրէ եարտըմա եէթիշտի, վէ Ավսթրիա ասաքիրի, զօր իլէ էլէ կէչիրտիյի մէվգըլարտան պազըլարընը թէրքպիրլէ, կէրի չէքիմէքլիյէ, վէ թէքրարէն իշէ պաշլամագ իչին, գըշըն շիտտէթի կէչմէսինէ պէքլէմէքլիյէ, գարար վէրտի։

Տիկէր եանտան իսկ, չիմտիքի իխթիլալլարտա, ատէթտէն օլտուզու վէճճ իւզրէ, եա Տալմացիալըլար, քէնտի քէնտիլէրինի ալտատարագ, պիհուտէ եէրտէ, խարիճտէն մուավէնէթ կէօրմէքլիք իւմիտ իթմիշ, վէ եախօտ պաշգալարը, իմտատ իտէճէյիզ տիյէրէք, Տալմացիալըլարը ալտատրպ տեաղա գալարըմըզ օլտուգլարընտան, չիմտի, իսեանէ գալգմըշ օլտուգլարընա բէչիման օլարագ, Տալմացիալըլար, գըմ գըմ, տայիրէյի իթտաթա տախել օլմագտա, վէ հէնուզ սիլահլարընը թէրք իթմէմիշ օլանլարընը սաեբար տախի, ազ պուլունմագտա տըր։

Իշին պու հալինտէ, մէղքիւր խեան տախի, թէսքին օլմուշ սաեբլապիլիր իսկ տէ, իլք պահարատա եէնիտէն քէսգի գուվվէթ իտէճէքլէրինէ տաիր, թէքրարէն, խարիճտէն, գիհուտէ իւմիտլէր վէրիլէպիլէճէյի, վէ պագը հիւքիմէթլերին, գօլայլըգլա, պու թարգ

կիւճլիւքլէրին մահվ իտիլմէսինի խօշ կէօրէմէյէճէքլէրի իհթիմալտէն պուլունտուղունտան, կէրէք Ա.վսթրիա վէ կէրէք Օսմանլը տէվլէթլէրի, էլէ ալմըշ օլտուղլարը, թէտապիրի լազըմէյի, թէքբարէն եւզ իւսթիւնէ պըրագմաեռաճաղլարընը, վէ ֆէսատ թօխտումունուն եէնիտէն ֆիլիսլէնմէսինէ միւսաատ իթմէյէճէքլէրինի, գավիէն մէմուլ իտէպիլէրիզ։

Շու պիր գաչ սէնէ զարֆընտա, կէրէք Թիւրքիա վէ կէրէք Ա.վսթրիա, իսթիլալ վէ իսեան հարէքէթլէրինէ պարը, էբէյիճէ ուղրաշմըշ վէ եօրկունլուգ տույմուշ իսէլէր տէ, լազըմ կէլէն թէտապիրի չէտիտէտէ գուսուր իթմէմիշ օլմալարը իլէ, հիչ տէյիլ, իսթիլալ վէ իսեան բուհունու, կէրէյի կիպի քէօրլէթմէյէ մուվաֆֆագ օլապիլմիշ օլտուղլարընտան, պունտան սոնրա զուհուրա կէլէպիլէճէք օլան օլ թարդ վագաալարը, էվվէլինտէն էօնիւ ալընմասը հագգընտա տախի, խայլիճէ իշ կէօրմիւշ սաեըլըրլար։

Նասըլ քի, Կրիտ իսթիլալընը, բօլիթիգաճա վէ ասքէրիճէ քէսկինլիքլէ նապէտիտ իտիլմիշ օլմասը, Թրբհալա, Եանեա, Էբիբօս, վէ մահէլլի սայիրէտէ էքիլմիշ օլան իսեան թօխումլարը ֆիլիսլէրինի տախի պէրապէր խարապ իթմիշ տիր, էօյլէ տէ, Տալմացիա իսեանընընը, թէտապիրի լազըմէտէ պիր գուսուր իտիլմէմէսի սաեէսինտէ, նապէտիտ օլմասը, սայիր նիչէ մահէլլէրտէ թասավվուր օլունան իսեան բըլանլարընը տախի երբթմիշ օլաճագ տըր, վէ պու խուսուս, կէրէք Ա.վսթրիա վէ կէրէք Թիւրքիա հագգընտա, նէ տէրէճէյէ գատար մուհասէնաթը քիւլլէյէյի մուճիպ օլաճագ իսէ տէ, Գարատաղ վէ էմալլէրինին տախի, օնտան ազ օլարագ, մուհասէնաթը մուճիպ օլմուշ օլաճագ տէյիլ տիր։

(Գէբբը Եարը)

—Բրուսիանընն Մէճմուայի Գավանինի, Հալընընգ շախի սէրպէսիյէթի հէր քէսին էլինտէն ալմասը տըր։ Բրուսիա ընբալը պիրինճի Կէյեօմ հաղրէթլէրի, ամճասը օլան Բուսիա իմբէրաթօրու կիպի ըէյիսի բուհպան օլմագ իսթէտիկինտէն, հէր պիր Բրուսիա բաբասընընն պունտան պէօյլէ, աթիտէ խիւլասայի մաէլի պէեան օլունան, վէ զայէթ զարբայիպ նէվինտէն պուլունան եէմինի իթմէլէրինի էմր իյլէմիշ տիր։

Ինայէթլու զրալըմա վէ գուտրէթլու փիսքոպոսումա սատրդ տուրաճաղըմ հագգընտա, Ա.լլահընն հուզուրունտա վէ Ինճիլի չէրիֆին իւզէրինէ եէմին իտէրիմ։ Տայիմա գըրալը թասահուպ իտէճէկիմ, վէ թոսովանանքտա, հէր քիմ քի պանա, գըրալա, հիւքիւմէթինէ վէ ֆամիլեասընա գարշը պիր սըրը աչաճագ օլուր իսէ, հիւքիւմէթէ պիլտիրէճէկիմ։

(Էրբիրնուրը)

—Վիէննատան ալընան մէքթուպլարտան անլաշըլտըգընա նէզարէն, էօնիւմիւզտէքի ալաֆրանկա յունվար 15 տէ, Անգօն շէհրինտէ Ա.վսթրիա իմբէրաթօրու իլէ Իթալեա գրալը պէյնինտէ պիր միւլագաթ վագը օլաճագ իմիշ։

Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, Իթալեա գրալը հաղրէթլէրի, պիր գաչ կիւն սոնրա Վիէննաեա կիտիպ, Ա.վսթրիա իմբէրաթօրու հաղրէթլէրինէ մուգապէլէթէն վիրիմեա վիրէճէք տիր։

—Սէն Բէթերսպուրկտան եաղըլտըգընա նէզարէն, Բուսիա հիւքիւմէթի, օրտուսունու եէնիտէն թէշքիլ եթմէքլիյի զայէթ սիւրաթլէ իլէրի վարտըրմագտա օլուգ, քեաֆֆէյի փիատէ ասաքիրինէ էյնէլի թիւֆէնք թէվզի էյլէմիշ, վէ պու տէֆա նէֆսի բայիթախթտա 300 պին էյնէլի թիւֆէնք եաբմագ իւզրէ, պիր չօգ ֆապրիգա ալմըշ տըր։ Մէզքիւր թիւֆէնքլէրի եաբմագ իչէն լազըմկէլէն մաքինալար, Ամէրիկա սանանթքեարլարընա սըփարըշ օլունմուշ տուր։

Հարպկյէ նազըրը, թալէպէլէրէ եէնի թիւֆէնքի գուլլանմաեը էօյրէթտիրթմէլէրինի մէքթէպի ասքէրի գումանտանլարընա էմր էյլէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իլիմէրինի իգմալէ վարտըրմագ իւզրէ Բարիսէ կէօնտէրիլէն իկիրմի նէֆէր թալէպէլէրտէն իւչ նէֆէրինին Հայ օլտուղլարը մա մէճունիյէ իշթիմիշիզ տիր։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Ֆարտէն տը Ֆլէօրտէքի գումարխանէնին հիւքիւմէթ թարաֆընտան պաստրրըլմըշ օլտուղուն պիլտիրմիշիզ տիր։ Տիւնքի կիւն մէզքիւր գումարխանէնին սահիպի Քուրթէլի Գօստանթի տէրտէսթ իտիլիպ, 25 լիրա ճէզայի նագտի ալընտըգտան մաատա, պիր այ մահպէսիյէթէ հիւքմ օլունմուշ իսէ տէ, աեաղընտա սըզըսը օլտուղունտան։ Վէ եօրթուլար մինասիպէթի իլէ, ճիւմա իրթէսի կիւնիւնէ գատար։ Գավիէն քէֆալէթէ բապթ օլունուպ սալը վէրիլմիշ տիր։

— Պիր չանթա, տէրունինտէ պիր մըգտար ագճէ օլտուղու հալտէ, գայպ օլմուշ օլտուղունտան, հէր քիմին իսէ Պէյօղլու մութասարրըֆլըղընա կէլիպ իսպաթ իթտիկի հալտէ, ալըպ կէօթիւրպիլէճէկկի, հիւքիւմէթ թարաֆընտան իլան օլունուր։

— Տօլմա պահճէ սարայը հիւմաեուն հատէմէլէրինտէն պիրի աթընը սիւրաթլէ գօչտուրուր իլէն, ան տէօրթ եաշընտա պիր քիւրտ չօճուղուն պաշընը եէմիշ տիր։

—Գալաթա Բում սարաֆլարընտան պիրիսինին եանընտա պուլունան ուշաղը չօրպաճըսընընը 1500 լիրասընը ալըպ սավուշմուշ տուր։

—Մահմուտիյէ նամ ղըրհլը ֆըրդաթին իլէ, պիր գըթա Մօնիթօր թապիր օլունան հարպ սէֆինէսի, թամիր օլունմագ իւզրէ, Թէրսանէ հավուղլարընա չէքիլմիշէր տիր։

—Տարը շուրա ազասը ֆէրիդ Տէրվիշ փաշա հաղրէթլէրի, Հալիպ վալիսի, վէ տէօրտիւնճիւ օրտուլի շահանէ գօմանտանը Մուսթաֆա փաշա հաղրէթլէրի տախի, Էրզրում վալիսի նասպ օլունմուշլար տըր։

—Կէլէն Նըլ պաշը վէ Օնունդ օլտուղունտան, թասիաթիյէ, հէրքէսին փարաճա ղիեատէ լիւզումու օլաճաղը միսիլու, պիղիմ տախի լիւզումումուզ օլտուղունտան, դաղէթամըզը օգումաեա բաղպէթ պուեուրան զաթլարընը, մագպուզ սէնէտլէրի թադտիմինտէ, պէտէլինի Լտայէ հիմմէթլէրինի ըէճա իտէրիզ։

— Տիւնքի Մանզումէմիզին պիրինճի սահիֆէսի իւչիւնճիւ սիւթիւնիւ էլլինճի սաթըրընտա «հէր պիրի հաֆթատա» եաղըլաճագ եէրտէ սէհվէն «հէր պիրի կիւնտէ» պասըլմըշ տըր։

— Գուտսու շէրիֆ վալիսի Քեամիլ փաշա հաղրէթլէրինէ, Ա.վսթրիա իմբէրաթօրու թարաֆընտան Ֆրանսօա Ժոզէֆ նըշանընտան պիր գըթա իթա պույրուլմուշ տուր։

— Պիր գաչ այ զարֆընտա, պիր չօգ պարութ եիւքլիւ իւչ գըթա կէմիլէր Թունաեա կիրմիշլէր տիր, մէզքիւր կէմիլէրտէն պիրի, հէր պիրի 48 քիլօկրամ աղըրլըղընտա օլաուղու հալտէ, 1600 պարիզ պարութ գարաեա չըգարմըշ տըր։

—Բակիւզաան եաղըլտըգընա նէզարէն, Իսթանպօլտան իրսալ գըլընան 3400 նէֆէր ասաքիրի Շահանէ, Թըրէպինեբեա վէ ճիվար մահէլլէրինէ կիթմէք իւզրէ, Ա.տրիաթիք տէնիզ ինէ վասըլ օլմուշլար տըր։

— Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, պու սէնէնին կէօմրիւկ հասըլաթը սայիր սէնէլէրին հասըլաթընա պաղարագ, էրէյիճէ թէնզիլ պուլմուշ տուրմէզքիւր թէնզիլէ պաշլըճա սէպէպ, Էվրոպա մալլէրինին էվվէլքի կիպի Իսթանպօլտա սիւրիմի օլմատըղընտան, պուրաեա չօգլուգ մալ կէլմէմէսի տիր։

ԻԼԱՆ

Ղալաթատ եաղ Գարանրնտա եէմէնիճիլէր իշինտա քեայնի վէ 12 նիմրօլէ մուրաքքամ Վասիլ Եուվանիսինին մաղազասընտէ պուլունան մալ վէ էշեա պա իլամը Թիճարէթ Ճիհէթի քէֆալէթէն սօյայը Քոսթաքի Սատվիտիյէ օլան ալյոն իշին, իշ պու 1870 սէնէսի Քեանունի սանինին պէշինճի բազար կիւնի, հիւքիւմէթ մարիֆէթիյլէ պիլ միւզայիտէ ֆիրուխթ օլունաճաղընտէն, իսթէք իտէն ղէվաթըն եէվմի մէզքիւրտէ, սահի 4 բատտէլէրինտէ, մահալի մէզքուրտէ հազրը պուլունմալէրի իշին քէֆիյէթէ իրթիտար օլունտու։

Թէ՝-ըէր Տ--էլ էլ-դ։

Ասաքիրի շահանէ միւայէնաթը իշին օթուգ պին քիլէ եումշագ գըզըճա պուդայընընը լիւզումի օլտուղունտէն, իշպու չէ հրի բուսիի քէանունի սանինին իւչինճի ճումա իրթէսի միւնիւ միւնագասընա պէտ օլունաճաղընտէն, իթասընա թալիպ պուլունանլէր, եէվմի մէզքիւրտէ, սահի տրթը լատտէլէրինտէ նիւմունէլէրի իլէ պէրապէր Տարը Շուրայի ասքէրի լէվազիմ մէճլիսինէ կէմէլէրի իճապ իտէր։

30 դեկտեմբեր 1869։
Գապը Սէրասքէրի

ԹԻԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Մանը-ուէյ մախոսս Ռեկէռ։

(Ադ. Ռյ-ըը։)

ԵՈՒՆԱՆ

Ապրիլ 3 յունվար

Լ.օգատ շէհրի քեամիլէն խարապ օլուպ, 15 քիշիտ թէլէֆ օլմուշ տուր, ճիվար գարբիյէլէրէ պիր շէյ օլմամըշ տըր։ Տէր հալ, կէրէք Օսմանլը վէ Ֆըրանսըզ ամիրալլարը վէ կէրէք հիւքիւմէթ թարաֆընտան լազըմ կէլէն մուավէնէթ իճրա օլունմուշ տուր։

Ապրիլ 7 յունվար

Վիւքէլա շու աթիտէքի վէճհ իւզրէ թէպտիլ օլմուշ տուր։

Զաթիս, ըէյիսի վիւքէլա վէ տախիլիյէ նազըրը։

Վարավօրիթիս, Խարիճիյէ։
Թոմպազի, Պահրիյէ,
Տէլիեանի, Մալիյէ։
Ա.վիէրինօս, Մէզահիպ։
Սալավա, Տաավի։

Սուիթտօ, Հարպկյէ։

(Յունան թէլի գօփմուշ օլտուղունտան, պալատէքի իքի գըթա թէլէկրաֆլար կէճիքմիշլէր տիր։)

ՖՐԱՆՍԱ

Բ-էլ- 10 յունվար

Պու կիւն Գավանին մէճլիսինտէ, Մ. Օլիվիէ, պիլա իսթիքլալ սէրպէսիյէթի էլտէ վէ պագը սագլամագ իշին քեաֆֆիլսինին մուավէնէթինի թալէպ էյլէմիշ տիր։ Մ. Կամպէթթա, Ա.ֆրիգաեա ասաքիր եօլլաեարագ սարֆ օլունան ագճէ պիհուտէյ կիթմէքտէ տիր տէտի։ Չիւնքի մէզքիւր ասաքիրին օրալարտա գահվէյէ վէ զըլիւպլէրէ կիթմէտէն պաշգա պիր իշ եաբարգլարը եօք տուր։ Հարպկյէ նազըրը ժէնէրալ Լը Պէօֆ, ասաքիրի թալիմ ալըշտըրմագ իշին, Ա.ֆրիգաեա ասաքիր իրսալգըլընմագտա տըր տէյի ճէվապ վէրտի։ Պատէհու Մ. Կամպէթթա, պիր իսթիքլալտան գօրգուուղլարը իշին վիւքէլաեը ազվէյլէմիշ տիր։ Մ. Օլիվիէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան իթթիֆազ օլունան թարիգին, ումումէն միլլէթին արզուսինէ մութապգ օլտուղուն իտտաա իթմիշ, վէ պունա, Մ. Կամպէթթա միլլէթին արզուսի տէյիչիլմէզ տէյիլ տիր, էհալիյի տէյիլ թազէիդ, իլլա թէրպիյէ իթմէլի, ույղունսուզլուգլար, պու կիւնքի կիւն, հէր եէրտէ պաշ կէսթէրմէքտէ տիր տէյերէք, ճէվապ վէրտի։

ԹԻԼԳՃԱՐԻՅԷ

Էկէր էվվէլքի հաֆթա ապ իշ օլմուշ իսէ, կէչէն հաֆթա օնտան տահա ազ իշ օլմուշ տուր։ Հէր սէնէ պու վագըթլար ումումէն ախզ ու իթալար տուրուր իսէ տէ, պու սէնէ տահա զիեատէ տուրկունլուգ քէսպ իթմիշլէր տիր, լաքին նասրլ քի կէչէն հաֆթա տախի սէօյլէտիք, իյլէրին պէօյլէճէ տէվամ իթմէսի միւմքինսիզ օլուպ, եօրճուլար պիթէր պիթմէզ ախզ ու իթանրն աչըլաճաղը չիբհէսիզ տիր։

Զեէ-յէր։ — Պու հաֆթանընն սաթըշլարը բէք ազ պիր շէյ օլմուշ օլտուգտան մաատա, ֆիեաթլար տախի ազ պիր շէյ տիչմիւշ տիր։ Բիո գահվէսի, պիրինճի ճինս, եիւզ օգգասը, 800-840 ղշ։ Իքինճի ճինս, 740-760 ղշ։ աշաղը ճինս, 640-680 ղշ։ Մօգա գահվէսի, 14 1/2-16 ղշ։ ճինսինէ կէօրէ։ Կէչէն 15 կիւն զարֆընտա չօգ շէքեր կէլմիշ, լաքին, կէրէք իհթիեաճաթը մահէլլիեէ վէ կէրէք էեալէթլէր իշին ճիւզի պիր շէյ իսթէնմիշ օլտուղունտան, ֆիեաթլար տիչմիշ տիր։ Ինկիլիզ մալի, պիրինճի ճինս, գանթարը, 252-254 ղշ։ Հօլանտա մալի, պիրինճի մարգա, 245-246 ղշ։ Իքինճի մարգա, 242-243 ղշ։ Մարսիլեա մալի, 240-242 ղշ։ քէլլէ շէքեր տախի հիչ իսթէնմէմիշ տիր։ Պէշ քիլօկրամլըգ քէլլէ շէքերի, 285-290 ղշ։ ուֆագ քէլլէ շէքէրլէրի, 290-295 ղշ։ Բիրինճ իւզէրինէ տախի պու կիւնլէրտէ բէք ազ իշ օլմուշ տուր։ ալտըղըմըզ մալիւմաթա նէզարէն, կէչէն 15 կիւն զարֆընտա 1200-1500 թօրպատան զիեատէ շէյ սաթըլմամըշ տըր։ տիչարտան կէլէն սայիր մալլէր կիպի, բիրինճ տախի տիչմէյէ մէյեալլանմադտա տըր։ Միլան բիրինճի, եիւզ քիլօկրամլըգ թօրպասը, 46-48 ֆր։ Իթալեա մալի, պիրինճի ճինս, 40-41 ֆր։ Իքինճի ճինս, 38-39։ պու արա Հինտիսթանտան մալ կէլմէմէքտէ տիր։ Մըսըր բիրինճի, օգգասը 3 1/2 տէն 3 1/2 ղշ։ ճինսինէ կէօրէ։ Բիացատա չօգ բօմ եօգ տուր, Ինկիլիզ բոմու, կալօնու, 12 1/2-13, Ամէրիգա բոմու, տէրէճէլէրինէ կէօրէ, 10-11 ղշ։ Ամէրիգա չարապ բուհու, օգգասը, 6 1/2-7 ղշ։ Ֆրանսա մալի, 5 1/2-6 ղշ։ Թրրիէսթէ մալի, 4 1/2-5 1/2 ղշ։ Ամէրիգա կաղը, սանտըղը, 105-110 ղշ։ պիպէր, օգգասը, 5 1/2-6 ղշ։ քէպապիէ, 6-6 1/2 ղշ։ գուրու գարանֆիլ, 6 1/2-7 ղշ։ Թարչըն, պիրինճի ճինս, 23-26 ղշ։ աշաղը ճինս, 15-16 ղշ։ Պէնկալ ժաղըսը, 140-155։ Մատրաս, 70-75 ղշ։ գըրմըզ, էյի ճինս, 60-65 ղշ։ գարբշըզ, 40-45 ղշ։

Մէոդին. – Գանթարը, 850-870 զչ. Խբանեա գուրչունու, տէօյիւլմէմիշ, 140-145. տէօյիւլմիւշ, օգգասը, 4 1/2–5 զչ. Բարիս էքսէրի, 50 քիլօկրամլըգ պարիլի, 90-95 զչ. ձինկօ, եիւզ օգգասը, 105–110 ֆր. եափրագ պագըր, օգգասը, 14-15 զչ. Խավէճ չէվիլի, սանտրը, 180-190 զչ. Թըրիէսթէ մալի, 165–170 զչ. Թէնէքէ, իքի սանտրը, 200–295 զչ. Ռուսիա տէմիրի, գանթարը, 110–115 զչ. Ինկիլթերա տէմիրի չուպուգ, 65–67 զչ. էքսէր իչին, 67–70 զչ. եարրագ տէմիր, 67-68 զչ.

Մէ-ՐԻԹԷԼԷԼԷԻ. – Սիպիր եաղը, պու ադրա նատիր պուլունմագտա օլուպ, վէ հէմմէ արանըլմագտա տըր, սօն տէֆա, օգգասը 13–13 1/2 զչա սաթըլմըշ տըր։ Ռուսիա չէվրիչի, 6 1/2–7 զչ. խավեար, ալէա ճինս, 29–33 զչ. Ֆրանսա վէ Պէլճիգա ըսբարմաչէթ մօտու, 9 քիլօկրամլըգ սանտրը, 86–88 զչ. 10 քիլօկրամլըգ սանտրը, 92–94 զչ, 11 քիլօկրամլըգ սանտրը, 100–105 զչ. Վիլենա մալի, օգգասը 16 1/2–17 1/2 զչ. ատի չայ, 24–27 զչ. ալէա ճինս, 60–70 զչ. Խնկիլիզ նըշասթասը, սանտրը, 190-200 զչ. Ֆրանսա մալի, օգգասը, 4 1/2–5 զչ.

ԶԷՅԻԹ ԵԱՂԸ. – Պու մալ կիթտիքճէ իշթիհարլէ արանըլմագտա տըր. բիացամըզտա ազ մալ պուլունտուզու իչին։ Ֆիեաթլար եիւքսէք թութուլտուդան մատա, տահա զիեատէ եիւքսէլմէյէ մէյեալ պուլունմագտա տըրլար։ Եարէմիտ, Միտիրլի, վէ Այվալը մալի, օգգասը 8 1/2–9 1/2 զչա գօյայլըզլա սաթըլմագտա տըր։ Մուտանեա մալի, 9–9 1/2 զչ. Սագըզ մալի, 10 3/4–11 զչ։

Մարէն էեոդ-ըի. – Ազ մալ կէլմէքճէ վէ մէվճուտ պուլունան մալ, կիւնլիւք ճէսիմ սաթըշլարլա ազալմագտա տըր, պու սէպէպտէն ֆիեաթլար զայէթ գավի տիրլէր։ Նիուգասըլ մալի, մաղազատա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, 33 զչ. կէմիտէ, 30–30,6 Գարտիֆ մալի, մաղազատ, 32–32/6, կէմիտէ, 29,6-30. Լիվերբուլ վէ Թրբոօն մալի, 23/6–24։

Ոռ. – Խթէնմէյիպ, պինաէն ալէյհ բէք ազ իշ օլմագտա տըր։ Հէր ճինատէն օլտուզու հալտէ, մէվճուտ պուլունան 60 պինէ եագրն թօրպատան, կէչէն 15 կիւն զարֆըրտա անճագ 7–8 պին թօրպա չէյ սաթըլմըշ տըր։ Պուրա տէյիրմէնլէրինտէ իւլչէն իւչիւնճի ճինս մալ, 120 օզգալըգ իքի թօրպասը, 200–205 զչ. տէօրտիւնճիւ ճինս, 190–195 զչ. Թունա մալի, պիրինճի ճինս, 215–220 զչ. իքինճի ճինս, 205–210 զչ. իւչիւնճիւ ճինս, 195–200 զչ. Օտէսա մալի, պիրինճի ճինս, 62 օզգալըգ թօրպասը, 120–125 զչ. իքինճի ճինս, 120–115 զչ. իւչիւնճիւ ճինս, 100–105։

Պուդայ. – Բիացամըզտա պուդտայլարըն ահվալի իւզրինտէ ասլա թէպէտտիւլաթ վագը օլմաերպ, ուզուն միւտտէթտէն պէրու նէ հալտէ իսէ, այնի հալտէ պուլունմագտա, եանի, խարիճի մահէլլէր իչին ասլա մալ արանըլմամագտա վէ եալըզըզ իհթիեաճաթը մահէլլիյէ իչին սաթըլանլարլա իգթիֆա օլունմագտա տըր։ Պուրա իչին կէչէն հաֆթա 35 պին քիլէ պուդտայ, 25 պին քիլէ արբա սաթըլմըշ տըր. գօգօրօզ իւզրինէ իչ օլմամըշ տըր, չինքի մալ եօգ տուր։

Ֆիեաթլար այնի հալտէ տիրլէր։

Աղօֆ սէրթ պուդտաեր	զչ.	29 –31	քիլէսի
Պէսարապիա »	»	27 –30	»
Թունա »	»	27 –28	»
Անատօլու »	»	24 –25	»
Ռումէլի »	»	24 –27	»
Թունա եումշագ պուդ.	»	25 –27	»
Ռումէլի » »	»	24 –26	»
Թունա գօգօրօղու	»	14 –14 20	ֆիյ. իամ.
Անատօլու » »	»	13 –14 10	»
Թունա արբասը	»	11 –11 10	»
Ռումէլի »	»	12 –12 20	»

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Ֆօնտօ բիեաչաը տայիմա տիւչկիւնլիւք վէ եիւքսէքլիք թէպէտտիւլաթընա թապի պուլունմագտա օլմասընա մէպնի, զաթէն մէմուլտան պուլունտուզու կիպի, գօնսոլիտիմիզ ղըրմէթի եիւքսէլէրէք, տիւն տէյիլ էվվէլքի կիւն, թա 52 1/2 զուրուչա գատար էրգմըշ, ֆագաթ արգատան տիւչկիւնլիւք տախի եէթիշտիկինտէն, պու հաֆթա 50 1/2 զուրուչա գատար էնմիշ տիր, չինքի պաշլըճա Մըսրը մէսէլէսի, ճէվապըն կէճիքմէսի Լօնտրատա վէ Փարիսէ հէրքէսին պիհուզուրլուղունու մուճիպ օլմուշ տուր. Լաքին պու տիւչկիւնլիւք տախի կէչիճի օլտուզուտան, վէ էֆքեարը ամմէ եիւքսէլմէյինէ մէյեալ՝ պուլունտուզունտան, թէքրարէն եիւքսէլմիշ, վէ ճումա իրթէսի ախշամընը 51 1/4 զչտա գաբանմըշ տըր։ Վէ պուարատա էրմէնիլէր չօգ շէյ սաթըշլար տըր վէ պու կիւն հէմ լիքիտասիոն կիւնի օլուպ վէ հէմտէ գուրօնլարըն քէսիլմէսի կիւնիւ օլտուզունտան, 49 1/2 տա աշըմըշ, վէ 49 7/8 զչա գատար չըգմըշ, վէ պու ախշամ գուրօն իւզէրինտէ օլտուզու հալտէ, 52 1/4 զչտա գարար գըլմըշ, վէ 49 1/2 զչտա գաբանմըշ տըր։ Էֆքեարը ամմէ եիւքսէլմէյէ մէյեալ տըր։

Սօսիէթէ Ժէնէրալ սէհիմլէրի պու կիւն 3 լիրատան պիր փարա էքսիք, լաքին յունվար գուրօնու քէսիք օլտուզու հալտէ պաշիթմէքտէ, վէ պու խուսուս, մէզքիւր սէհիմ հագզընտա պիր իսի ալէամէթ իպրագ իթմէքտէ տիր։ Վէ Դրէտի 0,թթօման սէհիմլէրի 5 լիրա պաշ իթմէքտէ օլուպ, վէ եէնի խաթիգրաղ իսէ . . . ֆագաթ փէք ազ իշ եարըլմագտա տըր. Պու կիւն 310 տան պիր գաչ ուֆագ մուամէլէ վուգու պուլմուշ տուր։

Ըրթօր 5–5 1/40 օլուպ, վէ ճումա իրթէսի իսէ 4 1/2–3/40 իտի։

Դամպիօճա իքինճի հաֆթատան պիրու պիր ֆարդ վուգու պուլմաերպ, էն միթէպէր քեազըլար Լօնտրա իւզէրինէ 110 1/8–110 1/4 վէ Փարիս իւզէրինէ տախի 22 85–22.90 տըր։

ԷՍԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Դեկտ.	30 Ախշամ զարանտը	49-	3
»	31 Սապահ քուրօն քէսիք	4-8	38
»	» Էն եիւքսէք »	» . . 48-	38
»	» Էն աշաղը . » .	» . . 48-	34
»	» Սաաթ 6 »	» 48-	34

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՈՒՄԹԳ

Իշպու բաղար կիւնիւ, Ազապեան Վարժարանտա, թէքրարէն պիր ճէմիյէթ թօրլանուճագ, վէ նու թգլար սէօյլէնիպ, վէ բիեանս իլէ կրգէր օգուտնաճագ տըր

Կէչէն հաֆթատան պերու, իքիսի ալաֆրանգա երգէր մագամըրլայա օլտուզու, վէ իքիսի տախի թաշճեան է. ֆէնտի թէէրիֆի պու լունտուզու թագտիրտէ, տէօրթ գրթա երգէր տէրսի վերիլմէքտէ տիր։

Եէվմի մէզկուրտա դէյնէթէ սաաթ 7-ոէ պաշլանըրըպ, վէ սաաթ օնպուչուգտա խիթամ վերիլէճէք տիր։

Օլ կիւնքի քէնտի նութգումուզ դըզլար մէքթէպի էլդէմիյէթի պահնտան իպարէթ օլաճագ տըր։

Իհանէ մագամընտա ալընաճագ տուխուլեյէ պէտէլի, եինէ օնար զուրուչ օլաճագ տըր. Ֆագաթ, նասըլ քի Հայկական ընկերութիւն եարմագտա տըր, գասընլար իչին տուխուլեյէ թապագ օլունմաեաճագ տըր։

Նասըլ քի կէչէն տէֆա տախի պիլիրմիշ իտիք, պու պիր թէատիր սաեըլարագ, քիմէ տէն այրըճա պիր իեանէ թալէպօլունմաեաճագ տըր։

Ազապեան Վարժարանա բարերար վէ պաշտպան պուլունան զէվաթը համիյէթքեարանը, խասսէթէն տավէթ, վէ թէշրիֆլէրինի բէճա իթմէք իչին, իմթիհան զի ինէթի կիւնինէ պէքլէմէքտէ իսէքտէ, զաթէն վաճիպ տէն օլան թէշրիֆլէրինի թէքրարլուրինէ պսրճու օլաճաղըմըզը պէեան իլէ, միւմքին օլտուզու թագտիրտէ, պու բաղար կիւնիւ թէշրիֆլէրինի տախի բէճա իտերիզ։

Շու տթիտէքի թէշէքքիւրնամէ, Գայսէրիյէ թարաֆընտան, սրբազան Պատրիարք հազրէթլէրինէ թագտիմ գըլընըզը կիպի, պիր թիւրքճէ սուրէթի տախի թարաֆըմըզա կէօնտէրիլմիշ իտի իսէ տէ, մազուր տիլէյէրէք պէեան իտէրիզ քի, հէր նասըլ իսէ թապխանէտէն ղայպ օլմուշ օլուպ, վէ եէնիտէն թէրճէմէ էյլէտիկիմիզտէ իսէ, շէյվնէի ղայպ իտէճէկինատէն, այնէճ սուրէթինի տէրճ իթմէքլիկի միւնասիպ կէօրմիւշիւզ տիւր։

«Ամենապատիւ Վեհափառագոյն Տէր,

Ձեր Վեհափառութեան պատրիարքական աթոռս բարձրանալուն շնորհաւորութեան համար պէտք եղած բառերը արդէն գործածուած ու սպառած են այդ պաշտօնին հրաւիրուած նշանաւոր վեհ անձանց վրայ, եւ նոյն բառից արժէքը եւ ճշդութիւնը՝ տարեգրութիւնը ապագային կը թողու վճռել։

Իսկ երբ Ձեր Վեհափառութիւնը այս ամենափափուկ պաշտօնին ամբարձաւ, ձեզ մեր ցեալ ազգային զգացմանց թարգման բառերն, «հայրենասէր հայաստանցիս» եւ «հաւատարութեան Սահմանադրութեան պաշտպան» ձեր հեղահամբոյր բնաւորութեան համեմատ ձեր առնչական ստորագրիքն են։

Վասն որոյ կեսարացի Հայոց ձեզ ուղղելի բառերը՝ փոխանակ ահեղակերպ վերատուութեանց՝ պիտի ըլլան ասոնք։ Հայր ժողովրդասէր, աղքատասէր. ընդհանրութեան իրաւանց պահապան, սահմանադրական Պատրիարք ամենայն Հայոց գաւառարնակաց՝ եւ չէ թէ միայն կ. Պոլսոյ, բարեկամ հասարակութեան, բարերար ազգին, մանրանկար բովանդակ Հայ ազգին՝ եւ ոչ ազգայնոց սմանց։

Յաւալի է մեզ հաւատալ, վեհափառ Տէր, որ ձեր սրտին վրայ արդէն նկարուած է ազգը. կենդանի իմն եւ անդիմաքիդ մէջ նկարուած է նա իւր բնաւուր հանգամանքներովը եւ իւր յատուկ տարանդիբը։ Այո՛, հեզասիրտ եւ վեհ գաղափարներով լցուած Տէր, ազգը բովանդակ նկարուած է ձեր անձին վրայ. բայց, աւա՜ղ, նկար նորին արիւնաթաթաւ անկեալ գետնատարած, թէ եւ ոչ իսպառ յուսակտուր եւ անյարիր, վասն զի նկարի նա իբրեւ մեծ ազգ մեծին Հայաստանի, եւ մեծագոյն նախնի դիւցազանց. իսկ ներկային մէջ նկարի այն՝ սիրելի հպատակ Օսմանեան կայսերութեան, եւ օժանդակ նմին՝ քան թէ բերդն ծանր՝ քաղաքական նկատմունքով ամենահարազատ գտնուելովը. այսպիսի յոյսերով եւ մխիթարութիւններով լցեալ կեսարիոյ Հայերը գոչեն ըղձակամբ անձկայրեաց կաչառութեամբ. «Ահա բարեկամ ազգին Հայոց. ահա՛ ազատութեան հրեշտակ պատգամաբեր սահմանադրական օրինաց, որ յաջող պիտի հանդիսանայ ազգային խնչիներու եւ պէտքերուն մէջ, տնօրինարար հանդերձելով զանոնք։ Ահա հովիւ մը քաջ որ գիտէ գտնել զանձն իւր իր հօտին վրայ՝ ի դէպ ժամանակի. ահա նոր Եզեկիէլ մը, որ հոգւոյն ներշնչութիւնով կարող պիտի լինի կցելու միաւորելու բաժանեալ ոսկերքը առ միութիւն ազգային մարմնոյ միոյ. ահա իտալացի Քավուրի համապատկեր մը, նոր Հայաստանցի մը՝ որ իր հոգւոյն ազնուութեամբը բռնակալութեան ոգին արատահարած պիտի ընէ Հայկին սերնդոց մէջէն, եւ միապետութիւնը հաւասարութեան օրինաց ընտրելակից ընելով կարեկցիլ սորվեցնէ հոտաբակաց ազեռից։

Զէ նա արդարեւ Ծնեալ արքունի ծիլանեաց մէջ Քավուր կոմին նման, այլ Հայաստանի աղքատին տնակներու եւ խանձարրոյ մէջ սնեալ Հայու սիրտ ունի եւ ինքն եւս Հայը լինելովը գորովագութ ազիք ունի խանգաղատիլ իւր որդեկաց վրայ փորձառական հմտութիւնովը։

Կոստանդնուպօլսոյ Հայոց հանձարը՝ որ ընտրական օրինաց հպատակելով գիտաց այնպիսի ունկի գլուխ՝ որ իւր ժողովրդասէր բնաւորութեամբը կարիցէ անքաժան մնալ յիրանէն, յոյս կուտայ մեզ գաւառայնոցս որ սրբազան վեհափառ Տերդ Կ. Պոլսոյ մէջ պարարեալ եւ կծկեալ չպիտի մնայ անմատչելի ազգին բազմութեան, այլ իւր օգուտատիպառ հզօր կայսեր օրինակին հետեւելով՝ առաջինսկզբնապատճառ լինի յայցելութիւն վանքին դայպ իսկ ճէկինատէն, այնէճ սուրէթինի տէրճ իթմէքլիկի միւնասիպ կէօրմիւշիւզ տիւր։

«Ամենապատիւ Վեհափառագոյն Տէր,

Ձեր Վեհափառութեան պատրիարքական աթոռս բարձրանալուն շնորհաւորութեան համար պէտք եղած բառերը արդէն գործածուած ու սպառած են այդ պաշտօնին հրաւիրուած նշանաւոր վեհ անձանց վրայ, եւ նոյն բառից արժէքը եւ ճշդութիւնը՝ տարեգրութիւնը ապագային կը թողու վճռել։

Իսկ երբ Ձեր Վեհափառութիւնը այս ամենափափուկ պաշտօնին ամբարձաւ, ձեզ մեր ցեալ ազգային զգացմանց թարգման բառերն, «հայրենասէր հայաստանցիս» եւ «հաւատարութեան Սահմանադրութեան պաշտպան» ձեր հեղահամբոյր բնաւորութեան համեմատ ձեր առնչական ստորագրիքն են։

Վասն որոյ կեսարացի Հայոց ձեզ ուղղելի բառերը՝ փոխանակ ահեղակերպ վերատուութեանց՝ պիտի ըլլան ասոնք։ Հայր ժողովրդասէր, աղքատասէր. ընդհանրութեան իրաւանց պահապան, սահմանադրական Պատրիարք ամենայն Հայոց գաւառարնակաց՝ եւ չէ թէ միայն կ. Պոլսոյ, բարեկամ հասարակութեան, բարերար ազգին, մանրանկար բովանդակ Հայ ազգին՝ եւ ոչ ազգայնոց սմանց։

Յաւալի է մեզ հաւատալ, վեհափառ Տէր, որ ձեր սրտին վրայ արդէն նկարուած է ազգը. կենդանի իմն եւ անդիմաքիդ մէջ նկարուած է նա իւր բնաւուր հանգամանքներովը եւ իւր յատուկ տարանդիբը։ Այո՛, հեզասիրտ եւ վեհ գաղափարներով լցուած Տէր, ազգը բովանդակ նկարուած է ձեր անձին վրայ. բայց, աւա՜ղ, նկար նորին արիւնաթաթաւ անկեալ գետնատարած, թէ եւ ոչ իսպառ յուսակտուր եւ անյարիր, վասն զի նկարի նա իբրեւ մեծ ազգ մեծին Հայաստանի, եւ մեծագոյն նախնի դիւցազանց. իսկ ներկային մէջ նկարի այն՝ սիրելի հպատակ Օսմանեան կայսերութեան, եւ օժանդակ նմին՝ քան թէ բերդն ծանր՝ քաղաքական նկատմունքով ամենահարազատ գտնուելովը. այսպիսի յոյսերով եւ մխիթարութիւններով լցեալ կեսարիոյ Հայերը գոչեն ըղձակամբ անձկայրեաց կաչառութեամբ. «Ահա բարեկամ ազգին Հայոց. ահա՛ ազատութեան հրեշտակ պատգամաբեր սահմանադրական օրինաց, որ յաջող պիտի հանդիսանայ ազգային խնչիներու եւ պէտքերուն մէջ, տնօրինարար հանդերձելով զանոնք։ Ահա հովիւ մը քաջ որ գիտէ գտնել զանձն իւր իր հօտին վրայ՝ ի դէպ ժամանակի. ահա նոր Եզեկիէլ մը, որ հոգւոյն ներշնչութիւնով կարող պիտի լինի կցելու միաւորելու բաժանեալ ոսկերքը առ միութիւն ազգային մարմնոյ միոյ. ահա իտալացի Քավուրի համապատկեր մը, նոր Հայաստանցի մը՝ որ իր հոգւոյն ազնուութեամբը բռնակալութեան ոգին արատահարած պիտի ընէ Հայկին սերնդոց մէջէն, եւ միապետութիւնը հաւասարութեան օրինաց ընտրելակից ընելով կարեկցիլ սորվեցնէ հոտաբակաց ազեռից։

Զէ նա արդարեւ Ծնեալ արքունի ծիլանեաց մէջ Քավուր կոմին նման, այլ Հայաստանի աղքատին տնակներու եւ խանձարրոյ մէջ սնեալ Հայու սիրտ ունի եւ ինքն եւս Հայը լինելովը գորովագութ ազիք ունի խանգաղատիլ իւր որդեկաց վրայ փորձառական հմտութիւնովը։

Կոստանդնուպօլսոյ Հայոց հանձարը՝ որ ընտրական օրինաց հպատակելով գիտաց այնպիսի ունկի գլուխ՝ որ իւր ժողովրդասէր բնաւորութեամբը կարիցէ անքաժան մնալ յիրանէն, յոյս կուտայ մեզ գաւառայնոցս որ սրբազան վեհափառ Տերդ Կ. Պոլսոյ մէջ պարարեալ եւ կծկեալ չպիտի մնայ անմատչելի ազգին բազմութեան, այլ իւր օգուտատիպառ հզօր կայսեր օրինակին հետեւելով՝ առաջինսկզբնապատճառ լինի յայցելութիւն

շրջիկ գաւառաց. իսկ եթէ անմարթ դատի այս ամենակարեւոր օրէնքը, յուսալից ենք որ գէթ իրական հաղորդակցութիւն հաստատէ նա գաւառաբնակ Հայոց մէջ՝ ի ձեռն առաջնորդաց՝ եւ նոցին տեսչութեան տակը գտնուած ժողովականաց մէջ բան Սահմանադրութեան տրամադրութեան։

Այս մասին նկատմամբ մեք կեսարացի Հայքս ընտրական օրինաց ժողով կազմելով, գաւառաց հաղորդակցութեան ամենակարեւոր կէտ կը համարինք ազգային երեսփոխանութիւնը իրաւամբ ճշդրտել, պատգամաւորութիւնս առաքելով Ձեր վեհափառութեան իբրեւ շնորհաւորող եւ միանգամայն ողբերս սակուս՝ ի գործ Սահմանադրութեան տեսանել զձեզ. բայց դժբաղդաբար այս առաւելագոյն զօրութիւն չունենալով մեր գոնէ՝ ի դիմաց Հայոց հասարակութեան կեսարիոյ, իբրեւ ազգային զգացման թարգման այս խնարհ գրութեամբ շնորհաւորելիք Ձեր սրբազնութեան բարեգուշակ գահակալութիւնը, եւ քաջ Հայոյս խորհրդովք սպասեալ մնամք համամիտ ցոյցերով ազգային ակնկալութիւնները պսակեալ տեսանել Ձեր օրոմը, եւ զայս գրաւոր պատմաւորութեան բարի ընդունելութեան հաւատիքը որ եւ իսկ միջոցի պատասխանեալ տեսանել՝ ի խրախոյս եւ քաջալերութիւն կեսարիոյ Հայոց։

Ձեր մեծափառութեան ակնածու Հայու զաւակներ՝ ի դիմաց ժողովրդեան խառն ժողով եւ Մասնաժողով կեսարիոյ Հայոց։

27 Նոյ. 1869 եւ
օրինակուած 5 դեկտ.

Անդամ Կրնակ
Գրիգոր վարդապետ
Տ. Մարտիրոս քահանայ
Բ. Պետրոս քահանայ
Անդամ Խառն Ժողովոյ
Ատուածատուր Տատուրեան
Մ. Դանիէլ Ճամճեան
Մ. Կարապետ Սաղըրեան
Կարապետ Տէմիրճեան
Կարապետ Արդարմուրուգեան
Համբարձում Մօսթիճեան
Յակոբ Լուսարարեան
Մ. Յարութիւն Թէքէեան
Մ. Յարութիւն Զամպագճեան
Մ. Յարութիւն Օհանեան
Յովհաննէս Պալըգճեան
Ստեփան Ժամկոչեան
Անդամ Մասնաժողովոյ
Անդրէաս Պոհճէլիեան
Գրիգոր Հոէթէոսեան
Կարապետ Պէնլիեան
Կարապետ Գալիճեան
Մանուկ Կնքաղապեան
Միհրան Գազանճեան
Մկրտիչ Տ. Կ. Գալբազճեան
Յակոբ Զէրճճի Պետրոսեան
Նազարէթ Տ. Մկրտիչեան
Նազարէթ Թէլլալեան
Նիկողոս Կէմիճեան
Սարգիս Քէլէկեան

ԻԼԱՆԱԹ

Թաշրալարա զազէթա կէօնտէրտիքտէն սօնրա, փարասընը թահսիլ իթմէքլիքտէ չօգ տէֆա կիւճլիւք կէօրիւմէքտէ օլտուգտան պաշգա, Ֆպիրճէօգ տա վազըթ սարֆ իտիլմէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմագտա օլտուզունտան, պու կիւնտէն պաշլաեարագ, բէշինան փարասը կէլմէտիքճէ, թաշրալարա հիչ պիր եէրէ զազէթա կէօնտէրմէմէքբէշինան փարասը կէլմէտիքճէ, թաշրալարա հիչ պիր եէրէ զազէթա կէօնտէրմէմէքլիյէ, քէնտիմիզճէ գարարը գավի իյէմիշ օլտուգտան պաշգա, 1870 սէնէսի տուխուլինէ գատար, պօրճունու կէօնտէրէրէք, հիսապընը թէմիզլէմէյէնլէրին զազէթալարընը քէսմէքլիյէ տախի գարար վէրմիշիզ տիր։

Զաթէն Եվրոպալըլար պու կիւճլիյիւ թէճրիպէ իլէ պիլտիքլէրինտէն, վիրէսիյէ պիր նիւսխէ պիլէ զազէթա կէօնտէրմէմէքլիյի ատէթ իյէմիշլէր տիր. պիզ իսէ, պինլերճէ զուրուշ փօսթա փարասընը տախի պիր թագըմ քիմէսնէլէր իչին իւսթէ վերտիքտէն սօնրա, շու նահիհաթ վէ էօրնէյի ալմըշըզ տըր։

[illegible]

Ամերիկեան հեղինակաւոր գործարանատէրերու հետ կապեր հաստատելու համար ինչպէս նաև Ամերիկայի մէջ գործարան մը հիմնելու համար անհրաժեշտ է 3 անձնական հոգի մը՝ որոնք կարենան ամսական 250,000 ֆրանկ ներդնել։ Ամենայն մանրամասնութիւններ տրուած կ՚ըլլան։ Դիմումներ՝ «Գարմանտ-Լոյ» գրասենեակ։

Ամերիկեան ապրանքներ 1 տարեկան 10 ֆրանկով։

Ամերիկեան ապրանքներ 1 տարեկան 100,000 ֆրանկով։

Ամերիկեան ապրանքներ 1 տարեկան 16 տարի։

Միայն 10 ֆրանկով։

Ամերիկեան ապրանքներ՝ 100,000 ֆրանկ։

Ամերիկեան ապրանքներ 1 տարեկան 220,000 ֆրանկ։

Ամերիկեան ապրանքներ 1 տարեկանէ 1864 անգամ աւելի։ Ամերիկեան ապրանքներ՝ 1 տարեկանէ 1864 անգամ աւելի։

Ամերիկեան ապրանքներ 1 տարեկանէ 1 տարեկանէ